2024/2084

29.7.2024

ROZHODNUTIE RADY (SZBP) 2024/2084

z 26. júla 2024,

ktorým sa vymenúva osobitný zástupca Európskej únie v Kosove (*)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o Európskej únii, a najmä na jej článok 33 a jej článok 31 ods. 2,

so zreteľom na návrh vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku,

keďže:

(1) Rada sa 4. februára 2008 dohodla na vymenovaní osobitného zástupcu Európskej únie (OZEÚ) v Kosove.

(2) Rada 30. júla 2020 prijala rozhodnutie (SZBP) 2020/1135 ([1]), ktorým sa vymenúva pán Tomáša SZUNYOGA za OZEÚ v Kosove.

(3) Rada 20. júla 2023 prijala rozhodnutie (SZBP) 2023/1527 ([2]), ktorým sa predlžuje mandát pána Tomáša SZUNYOGA ako OZEÚ v Kosove. Platnosť uvedeného mandátu uplynie 31. augusta 2024.

(4) Za OZEÚ v Kosove na obdobie od 1. septembra 2024 do 31. augusta 2026 by mal byť vymenovaný pán Aivo ORAV.

(5) OZEÚ bude svoj mandát vykonávať v situácii, ktorá sa môže zhoršiť, a ktorá by mohla ohroziť dosahovanie cieľov vonkajšej činnosti Únie uvedených v článku 21 zmluvy,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Osobitný zástupca Európskej únie

Pán Aivo ORAV sa týmto vymenúva za osobitného zástupcu Európskej únie (OZEÚ) v Kosove na obdobie od 1. septembra 2024 do 31. augusta 2026. Rada môže na základe posúdenia Politického a bezpečnostného výboru (PBV) a na návrh vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku (VP) rozhodnúť, že sa mandát OZEÚ predĺži alebo skončí skôr.

Článok 2

Ciele politiky

Mandát OZEÚ vychádza z týchto cieľov politiky Únie v Kosove:

a) zohrávanie vedúcej úlohy pri presadzovaní stabilného, životaschopného, mierumilovného, demokratického a mnohonárodnostného Kosova, ktoré sa zapája do regionálnej spolupráce;

b) posilňovanie stability v regióne a prispievanie k spolupráci v regióne vo všeobecnosti a k dobrým susedským vzťahom na západnom Balkáne;

c) podporu Kosova, ktoré dodržiava zásady právneho štátu, chráni menšiny a kultúrne a náboženské dedičstvo;

(*) Týmto označením nie sú dotknuté pozície k štatútu a označenie je v súlade s rezolúciou BR OSN č. 1244/1999 a so stanoviskom Medzinárodného súdneho dvora k vyhláseniu nezávislosti Kosova.

([1]) Rozhodnutie Rady (SZBP) 2020/1135 z 30. júla 2020, ktorým sa vymenúva osobitný zástupca Európskej únie v Kosove (Ú. v. EÚ L 247, 31.7.2020, s. 25).

([2]) Rozhodnutie Rady (SZBP) 2023/1527 z 20. júla 2023, ktorým sa predlžuje mandát osobitného zástupcu Európskej únie v Kosove a ktorým sa mení rozhodnutie (SZBP) 2020/1135 (Ú. v. EÚ L 185, 24.7.2023, s. 30).

d) podporu európskej perspektívy Kosova a približovania sa k Únii v súlade s perspektívou tohto regiónu a v súlade s Dohodou o stabilizácii a pridružení medzi Európskou úniou a Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu na jednej strane a Kosovom na strane druhej ([3]) (ďalej len „dohoda o stabilizácii a pridružení“) a rozhodnutím Rady (EÚ) 2015/1988 ([4]) a v súlade s príslušnými závermi Rady.

Článok 3

Mandát

Na dosiahnutie cieľov politiky sa OZEÚ udeľuje mandát:

a) podporovať európsku perspektívu Kosova a jeho priblíženie sa k Únii v súlade so svojou regionálnou perspektívou a v súlade s dohodou o stabilizácii a pridružení a rozhodnutím (EÚ) 2015/1988 a v súlade s príslušnými závermi Rady prostredníctvom cielenej komunikácie s verejnosťou a podporných činností Únie, ktorých cieľom je zabezpečiť, aby verejnosť v Kosove lepšie porozumela otázkam súvisiacim s Úniou vrátane práce misie EULEX KOSOVO a viac ich podporovala;

b) s pomocou všetkých prostriedkov a nástrojov, ktoré má OZEÚ k dispozícii, a za podpory úradu Únie v Kosove monitorovať, podporovať a uľahčovať v súlade s príslušnými inštitucionálnymi právomocami a zodpovednosťami dosahovanie pokroku v súvislosti s politickými, hospodárskymi a európskymi prioritami, okrem iného aj pokiaľ ide o bezpečnosť a manipuláciu s informáciami a zasahovanie zo zahraničia (FIMI), a zároveň podporovať vykonávanie dohody o stabilizácii a pridružení, a to aj prostredníctvom Európskeho programu reforiem;

c) prispievať k rozvoju a upevňovaniu dodržiavania ľudských práv a základných slobôd v Kosove, a to aj vzhľadom na ženy a deti, rodové hľadisko, rozmanitosť a inklúziu a ochranu menšín, v súlade s politikou Únie v oblasti ľudských práv a s usmerneniami Únie pre oblasť ľudských práv;

d) presadzovať celkovú politickú koordináciu Únie v Kosove;

e) posilňovať prítomnosť Únie v Kosove a zabezpečovať jej súdržnosť, účinnosť a zviditeľnenie; koordinovať stratégiu Únie pre komunikáciu s verejnosťou v Kosove, a to aj prostredníctvom úzkej spolupráce s OZEÚ pre dialóg medzi Belehradom a Prištinou a vedúcim misie Európskej únie na podporu právneho štátu v Kosove (EULEX KOSOVO);

f) na miestnej úrovni politicky usmerňovať vedúceho misie EULEX KOSOVO, okrem iného v súvislosti s politickými aspektmi otázok týkajúcich sa výkonných právomocí misie, ako aj s konečným presunom jej činností na OZEÚ alebo úrad Únie v Kosove a/alebo prípadne na miestne orgány, ak to miestne okolnosti dovolia;

g) podľa potreby podporovať dialóg medzi Belehradom a Prištinou vedený pod záštitou VP, a to s dôrazom na podporu priaznivého prostredia pre tento proces; poskytovať OZEÚ pre dialóg medzi Belehradom a Prištinou poradenstvo a odborné znalosti v otázkach miestnej politickej situácie;

h) v koordinácii s misiou EULEX KOSOVO podporovať podľa potreby mandát špecializovaných komôr a špecializovanej prokuratúry, a to aj prostredníctvom komunikácie a informačných činností.

Článok 4

Vykonávanie mandátu

1. OZEÚ je zodpovedný za vykonávanie mandátu pod vedením VP.

2. PBV je s OZEÚ v úzkom spojení a je jeho hlavným styčným bodom s Radou. PBV strategicky usmerňuje a politicky riadi činnosť OZEÚ v rámci mandátu bez toho, aby boli dotknuté právomoci VP.

3. OZEÚ svoju činnosť úzko koordinuje s Európskou službou pre vonkajšiu činnosť (ESVČ) a s jej príslušnými útvarmi.

([3]) Ú. v. EÚ L 71, 16.3.2016, s. 3.
([4]) Rozhodnutie Rady (EÚ) 2015/1988 z 22. októbra 2015 o podpise Dohody o stabilizácii a pridružení medzi Európskou úniou a Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu na jednej strane a Kosovom na strane druhej v mene Únie (Ú. v. EÚ L 290, 6.11.2015, s. 4).

Článok 5

Financovanie

1. Finančná referenčná suma určená na úhradu výdavkov spojených s mandátom OZEÚ v období od 1. septembra 2024 do 31. augusta 2026 je 4 970 500 EUR.

2. S výdavkami sa hospodári v súlade s postupmi a pravidlami, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie.

3. Hospodárenie s výdavkami je predmetom zmluvy medzi OZEÚ a Komisiou. OZEÚ zodpovedá Komisii za všetky výdavky.

Článok 6

Vytvorenie a zloženie tímu

1. V rámci mandátu OZEÚ a zodpovedajúcich dostupných finančných prostriedkov zodpovedá OZEÚ za vytvorenie tímu. Tím zahŕňa odborníkov na osobitné politické otázky podľa požiadaviek mandátu. OZEÚ bezodkladne informuje Radu a Komisiu o zložení tímu.

2. Členské štáty, inštitúcie Únie a ESVČ môžu navrhnúť vyslanie personálu na prácu pre OZEÚ. Plat členov takto vyslaného personálu hradí príslušný členský štát, príslušná inštitúcia Únie alebo ESVČ. K OZEÚ sa tiež môžu prideliť experti, ktorých do inštitúcií Únie alebo ESVČ vyslali členské štáty. Členovia medzinárodného zmluvného personálu musia byť štátnymi príslušníkmi niektorého členského štátu.

3. Všetci členovia vyslaného personálu naďalej administratívne podliehajú vysielajúcemu členskému štátu, vysielajúcej inštitúcii Únie alebo ESVČ a vykonávajú svoje povinnosti a konajú v záujme mandátu OZEÚ.

Článok 7

Výsady a imunity OZEÚ a personálu OZEÚ

Výsady, imunity a ďalšie záruky, ktoré sú potrebné na uskutočnenie a plynulý priebeh misie OZEÚ a členov personálu OZEÚ, sa podľa potreby dohodnú s hostiteľskými stranami. Členské štáty a ESVČ poskytnú na tento účel všetku potrebnú podporu.

Článok 8

Bezpečnosť utajovaných skutočností EÚ

1. OZEÚ a členovia tímu OZEÚ dodržiavajú bezpečnostné zásady a minimálne normy stanovené v rozhodnutí Rady 2013/488/EÚ ([5]).

2. VP je oprávnený sprístupniť NATO/KFOR utajované skutočnosti a dokumenty EÚ do stupňa utajenia „CONFIDENTIEL UE/EU CONFIDENTIAL“, ktoré sa vypracovali na účely danej akcie, v súlade s bezpečnostnými predpismi na ochranu utajovaných skutočností EÚ.

3. VP je taktiež v súlade s prevádzkovými potrebami OZEÚ oprávnený poskytnúť Organizácii Spojených národov a Organizácii pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe utajované skutočnosti a dokumenty EÚ do stupňa utajenia „RESTREINT UE/EU RESTRICTED“, ktoré sa vypracovali na účely danej akcie, v súlade s bezpečnostnými predpismi na ochranu utajovaných skutočností EÚ. Na tento účel sa vypracujú miestne dojednania.

4. VP je splnomocnený poskytnúť tretím stranám pridruženým k tomuto rozhodnutiu neutajované dokumenty EÚ o rokovaniach Rady týkajúcich sa danej akcie, na ktorú sa vzťahuje služobné tajomstvo podľa článku 6 ods. 1 rokovacieho poriadku Rady ([6]).

([5]) Rozhodnutie Rady 2013/488/EÚ z 23. septembra 2013 o bezpečnostných predpisoch na ochranu utajovaných skutočností EÚ (Ú. v. EÚ L 274, 15.10.2013, s. 1).

([6]) Rozhodnutie Rady 2009/937/EÚ z 1. decembra 2009, ktorým sa prijíma rokovací poriadok Rady (Ú. v. EÚ L 325, 11.12.2009, s. 35).

Článok 9

Prístup k informáciám a logistická podpora

1. Členské štáty, Komisia, ESVČ a Generálny sekretariát Rady zabezpečia, aby mal OZEÚ prístup ku všetkým relevantným informáciám.

2. Úrad Únie a/alebo členské štáty podľa potreby poskytnú OZEÚ logistickú podporu.

Článok 10

Bezpečnosť

V súlade s politikou Únie týkajúcou sa bezpečnosti personálu nasadzovaného mimo Únie v operáciách podľa hlavy V zmluvy prijíma OZEÚ v súlade s mandátom OZEÚ a bezpečnostnou situáciou v oblasti pôsobnosti všetky reálne uskutočniteľné opatrenia na zaistenie bezpečnosti všetkých členov personálu, ktorí sú pod jeho priamym vedením, a to predovšetkým tak, že:

a) na základe usmernení ESVČ vypracuje konkrétny bezpečnostný plán zahŕňajúci konkrétne fyzické, organizačné a procedurálne bezpečnostné opatrenia pre riadenie bezpečného presunu personálu do oblasti pôsobnosti a v rámci nej, ako aj riadenie bezpečnostných incidentov a vypracuje pohotovostný a evakuačný plán misie;

b) zabezpečuje, aby boli všetci členovia personálu nasadzovaní mimo Únie poistení pre prípad zvýšeného rizika, ako si to vyžaduje situácia v oblasti pôsobnosti;

c) zabezpečuje, aby sa všetci členovia tímu OZEÚ, ktorí sa majú nasadiť mimo Únie, vrátane miestneho zmluvného personálu pred presunom do oblasti pôsobnosti alebo bezprostredne po ňom zúčastnili na primeranom bezpečnostnom výcviku podľa stupňa rizikovosti, ktorý tejto oblasti pôsobnosti pridelila ESVČ;

d) zabezpečuje vykonávanie všetkých dohodnutých odporúčaní vypracovaných na základe pravidelného posúdenia bezpečnosti a predkladá Rade, VP a Komisii písomné správy o ich vykonávaní, ako aj o iných bezpečnostných otázkach v rámci pravidelných správ o pokroku a záverečnej súhrnnej správy o vykonávaní mandátu.

Článok 11

Podávanie správ

OZEÚ pravidelne podáva správy VP a PBV. OZEÚ podľa potreby podáva správy aj pracovným skupinám Rady. Pravidelné správy sa rozosielajú prostredníctvom siete COREU. OZEÚ môže podávať správy aj Rade pre zahraničné veci. OZEÚ sa môže podieľať na informovaní Európskeho parlamentu.

Článok 12

Koordinácia

1. V záujme dosiahnutia cieľov politiky Únie prispieva OZEÚ k jednotnosti, konzistentnosti a účinnosti činnosti Únie a pomáha zabezpečovať, aby všetky nástroje Únie a opatrenia členských štátov pôsobili súdržne. Podľa potreby sa usiluje o nadviazanie kontaktov s členskými štátmi. Činnosť OZEÚ sa koordinuje s činnosťou Komisie, ako aj s činnosťou ďalších OZEÚ, ktorí pôsobia v regióne. OZEÚ pravidelne informuje misie členských štátov a delegácie Únie.

2. V teréne sa udržiavajú úzke styky s vedúcimi delegácií Únie v regióne a vedúcimi misií členských štátov. Tieto osoby vyvíjajú maximálne úsilie na pomoc OZEÚ pri vykonávaní mandátu. OZEÚ na miestnej úrovni politicky usmerňuje vedúceho misie EULEX KOSOVO, a to aj o politických aspektoch otázok týkajúcich sa výkonných funkcií. OZEÚ a veliteľ civilných operácií sa podľa potreby vzájomne radia. OZEÚ úzko koordinuje svoju činnosť s OZEÚ pre dialóg medzi Belehradom a Prištinou a bude poskytovať poradenstvo a odborné znalosti v otázkach miestnej politickej situácie. OZEÚ je tiež v spojení s príslušnými miestnymi orgánmi a s inými medzinárodnými a regionálnymi aktérmi pôsobiacimi na mieste.

3. OZEÚ spolu s ostatnými aktérmi Únie prítomnými v oblasti zabezpečuje šírenie a výmenu informácií medzi aktérmi Únie v oblasti s cieľom dosiahnuť vysoký stupeň spoločnej informovanosti o situácii a jej spoločného hodnotenia.

Článok 13

Pomoc súvisiaca s nárokmi

OZEÚ a personál OZEÚ pomáhajú pri poskytovaní informácií pri riešení všetkých nárokov a záväzkov, ktoré vyplývajú z mandátov predchádzajúcich OZEÚ v Kosove a na tieto účely poskytujú administratívnu pomoc a prístup k príslušným spisom.

Článok 14

Preskúmanie

Vykonávanie tohto rozhodnutia a jeho súlad s inými príspevkami Únie v regióne sa pravidelne skúmajú. OZEÚ predloží Rade, VP a Komisii pravidelné správy o pokroku a záverečnú súhrnnú správu o vykonávaní mandátu do 30. mája 2026.

Článok 15

Nadobudnutie účinnosti

Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom jeho prijatia.

V Bruseli 26. júla 2024

Za Radu

predseda

BÓKA J.